

УДК 331.101.262

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У ПРОЦЕСІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, М. Ф. Плотнікова

e-mail: znau_dilovod@i.ua, valentyana.iakobchuk@gmail.com, mfplotnikova@gmail.com

Житомирський національний агроєкологічний університет

бульвар Старий, 7, м. Житомир, 10008, Україна

Дослідження ілюструє підходи до практичної реалізації механізмів публічного адміністрування в умовах глобалізації та децентралізації владних повноважень з метою забезпечення засад довгострокового розвитку суспільства. Встановлено, що асиметрії та диспропорції розвитку сільських територій є наслідком відсутності системного підходу в управлінні, недостатнього рівня інфраструктурного забезпечення, низького рівня активності мешканців щодо зміни ситуації та забезпечення відповідальності осіб, що проживають на території за наслідки своїх дій. Виявлено механізми забезпечення стійкості соціальних систем на основі формування соціально-економічного інтересу учасників суспільних відносин, забезпечення державно-приватного партнерства та становлення світоглядно-інформаційної роботи, що створює засади національної продовольчої та економічної безпеки в довгостроковій перспективі за одночасного відновлення та примноження природно-ресурсного потенціалу місцевості. Дослідження доводить, що активізація ролі місцевого населення як основної рушійної сили розвитку території через механізм самозайнятості та саморозвитку є інструментом забезпечення продовольчої та економічної безпеки, підвищення ефективності державного управління завдяки посиленню відповідальності учасників за процеси становлення суспільства на якісно новому свідомому рівні, посилення доступу населення до прийняття управлінських рішень щодо території проживання, в тому числі за рахунок публічного обговорення дій та забезпечення прозорої роботи управлінських структур.

Ключові слова: сільські території, публічне управління, інфраструктурне забезпечення, продовольча безпека, стійкий розвиток.

Постановка проблеми

Посилення інтересу до процесу децентралізації з боку світової спільноти спонукало до пошуку механізмів публічного управління як дієвої системи суспільно-економічного зростання окремо діючої спільноти. Ефективна реалізація публічних послуг можлива лише за умови гармонізації інтересів як окремого індивіда, так і громади в цілому, а також центру і регіонів, що забезпечується через становлення стратегії, програм, планів регіонального розвитку з урахуванням механізмів синхронізації сучасного політичного процесу. Зростання інтересу суспільства до вдосконалення процесів локального розвитку, реалізація інклюзивного розвитку, практика партисипативного управління спричиняють необхідність вдосконалення і створення сучасної інфраструктурної забезпеченості. Отже, виникає необхідність здійснення комплексних наукових досліджень функціонування системи публічного управління в умовах децентралізації. В цьому аспекті інтегрування наукового знання, вдосконалення існуючих і розробка нових методів дослідження є необхідними умовами наукового підходу

раціоналізації використання локальних ресурсів в умовах децентралізації. Цьому сприятиме підвищення відповідальності громад, розширення сфери їх впливу на управлінські рішення, що підвищить ефективність діючих реформ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питанням формування та організації механізму публічного управління присвячено численні праці як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників другої половини ХХ ст. Десмонд Кілінг започаткував термін публічне управління і висвітлив його пріоритетні складові та цільовий вектор. Джеєм М. Шавріцом розроблено концептуальні положення, які використані для написання Програми розвитку ООН. Крістофер Поллітт розширює тлумачення публічного управління до діяльності державної влади, місцевого самоврядування та інших зацікавлених сторін. Серед інших зарубіжних авторів також можна відмітити праці Ямото Кіюші (Yamamoto Kiyoshi), Кім Ву Джу (Kim, Woo-Joo), які ілюструють світовий досвід та азійську практику системи управління територіями з акцентом на державному секторі, інноваціях у громадському

секторів задоволення суспільних потреб. Численними є публікації міжнародних урядових та неурядових структур, зокрема, таких як Британська Рада в Україні, громадських організацій Асоціація міст України, Асоціація «Соціально-економічних стратегій та партнерства», Агенції місцевого розвитку тощо. Поширеною є практика ототожнення державне та публічне управління (американська наукова школа розглядає публічне управління як складову державного управління, тоді як європейські дослідники долучають до цього кола всіх учасників суспільного процесу).

Вітчизняні автори частіше висвітлюють окремі аспекти публічного управління або його цільового призначення. Питання управління економічного розвитку та економічною безпекою на регіональному рівні є предметом досліджень В. К. Євдокименка, С. А. Романюка, С. П. Стеценка, О. П. Тищенко, Г. Т. Чеховича. Автори також розкривають вітчизняну регіональну практику управління територіями (О. В. Безуглий, В. С. Кравців, Ю. О. Куц, С. І. Чернов), сталим розвитком (Л. К. Абрамов, Т. П. Галушкіна, Л. С. Гур'янова, Ю. М. Петрушенко, О. Реміга), через діяльність громадських організацій та активізацію ролі громади (О. О. Будник, О. В. Врублевський, І. Гурняк, Р. Д. Курсиєтов, Л. І. Муркович, В. М. Олуйко, Ю. М. Петрушенко, О. М. Руденко, Л. Собченко, С. В. Штурхецький, І. А. Чикаренко та інші). Дослідники також актуалізують роль місцевого самоврядування (А. Г. Артеменко, Ж. А. Белец, В. М. Віліжінський, В. В. Заблоцький, В. С. Колтун, Н. М. Мельтюхова, Л. В. Набока, П. С. Покатаєв, А. Ф. Ткачук, Н. В. Фоміцька), звертають увагу на міжнародну і, зокрема, європейську, канадську та іншу світову практику місцевого та регіонального самоврядування (Н. В. Волкова, Ю. І. Ганущак, Н. Т. Гончарук, М. Г. Дадил, О. І. Даций, Т. В. Іванова, Н. В. Камінська, Ю. С. Кіцул, І. В. Козюра, О. М. Кондрашов, В. А. Овчаренко, О. О. Петришин, М. В. Примуш, І. Л. Сазонець, В. Романова, М. Чабанна, М. А. Яценко), якості муніципальних послуг (Д. В. Сухин), аспекти інноваційно-інвестиційного розвитку регіонів (О. М. Анісімова, З. В. Герасимчук, В. М. Гончаров, Е. В. Жирнова, С. О. Іщук, О. С. Картечева, Т. В. Кулініч, О. М. Кушнірчук-Ставнича, І. А. Ленцов, Т. Г. Логутова, П. С. Петренко, А. С. Пожидаєв, Е. А. Хаїрова), інституційного розвитку місцевого самоврядування (Ю. Г. Іван-

ченко, І. В. Козюра, І. В. Костенюк, А. О. Краснейчук, І. А. Островський, В. П. Решетило, Г. В. Стадник, М. П. Воронов, І. В. Дихнич, О. В. Мягкова, Н. В. Мірко, О. В. Покатаєва, Г. Ю. Кучерова та ін.), стратегічного управління та планування місцевого розвитку (О. Берданова, В. Вакуленко, С. М. Серьогін, Ю. П. Шаров, Є. Фишко), розкривають теоретико-методичні підходи до місцевого самоуправління (І. П. Сторожук), питання фінансового менеджменту на місцевому рівні (С. В. Березовська, В. В. Зубенко, І. В. Самчинська, Т. А. Шаповал). Водночас, недостатньо дослідженим залишається зв'язок публічного управління з розвитком сільських територій в умовах децентралізації.

Мета, завдання та методи дослідження

Метою дослідження є розробка та поглиблення теоретико-методологічних засад посилення спроможності місцевих громад, утвердження основ прямої демократії та зростання ролі представницьких органів місцевого самоврядування через організацію механізму публічного управління розвитком сільських територій в умовах децентралізації.

Методика дослідження передбачала проведення системно-синергетичного аналізу існуючої системи управління та місцевого самоврядування на сільських територіях. В ході дослідження використано структурний та системний аналіз з метою структуризації підходів в управлінні та адмініструванні, функціональний та компаративний аналіз – для визначення та формулювання концепції публічного управління на сільських територіях, логіко-історичний та метод аналогій, індукції, дедукції, порівняння та логічного узагальнення – для дослідження тенденцій та формулювання пріоритетних механізмів формування дієвої системи публічного управління як системи.

Результати досліджень

Питання оптимізації інституційного забезпечення є одним найбільш пріоритетних для України. Це зумовлено потенційною значимістю, що притаманна публічній владі та інформатизації суспільства як прогресивної парадигми розвитку та формування нової генерації політичної і управлінської еліти. Орієнтація на сталий розвиток, прозорість у системі державної служби є гарантією соціальної стабільності як локального, регіонального, так і

національного розвитку та становлення засад державно-приватного партнерства. Психосоціальні підходи в управлінні громадою як інструменти управлінських відносин публічної влади, програмно-цільові методи управління як інструменти державної політики розвитку, соціальна відповідальність публічного управління реалізуються наразі недостатньо. Це зумовлює потребу розробки механізмів узгодження та координації всіх учасників управлінського процесу. Участь громадян у процесі управління територіями, охороні навколишнього середовища, вирішення конфліктних ситуацій, формування концептуальних уявлень щодо регіональної політики в умовах децентралізації зумовлюють бачення сфери публічного управління на всіх рівнях (рис. 1) як визначальної з позиції стратегічного розвитку країни в умовах децентралізації. На перше місце, при цьому, виходять такі підходи як процесне

управління, креативні технології в управлінні та адмініструванні, механізми інноваційного розвитку з метою активізації внутрішнього потенціалу території [1, с. 120], зокрема, через практику менеджменту територіальних систем, заснованих на засадах самоврядності, діяльність яких потребує особливого вивчення. Це пов'язано з тим, що в сучасних умовах сталий розвиток, самозабезпеченість суб'єктів суспільних відносин є основою їх стійкості на довгостроковій перспективі та вимогою й соціокультурним явищем глобального масштабу. На перший план у даному випадку виступає соціально-культурна та еколого-економічна діяльність, обмін міжрегіональним досвідом та досягненнями, людське спілкування, співпраця між громадами, розвиток якої сприяє вищому рівню надання публічних послуг, туристичній діяльності, що, у свою чергу, є частиною фінансової стійкості та спроможності громад.

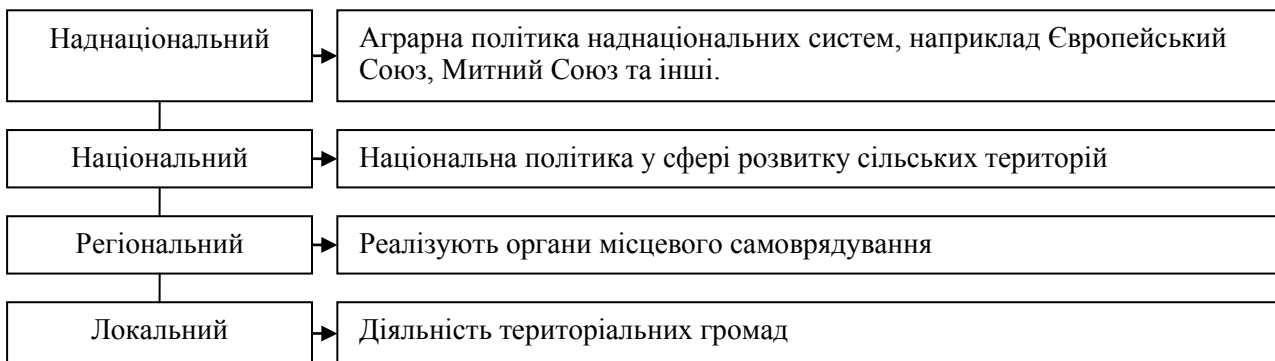

Рис. 1. Рівні управління розвитком територій

Джерело: власні дослідження.

Розвиток соціально-демографічної та економічної ситуації в умовах децентралізації сприяють розвитку виробничого, підприємницького, рекреаційного потенціалу та відповідних видів діяльності, зростає кількість людей, які можуть ними займатись. Це, відповідно, сприяє розширенню можливостей зайнятості працездатного населення і знаходить своє відображення у постійному залученні до практики публічного управління при всезростаючому потенціалі місць його рекреації. В таких умовах пошуки природних підходів до оцінки можливостей території та управління її ресурсами, з метою підвищення рівня та якості життя населення, прозорості системи публічного управління, набувають важливого значення.

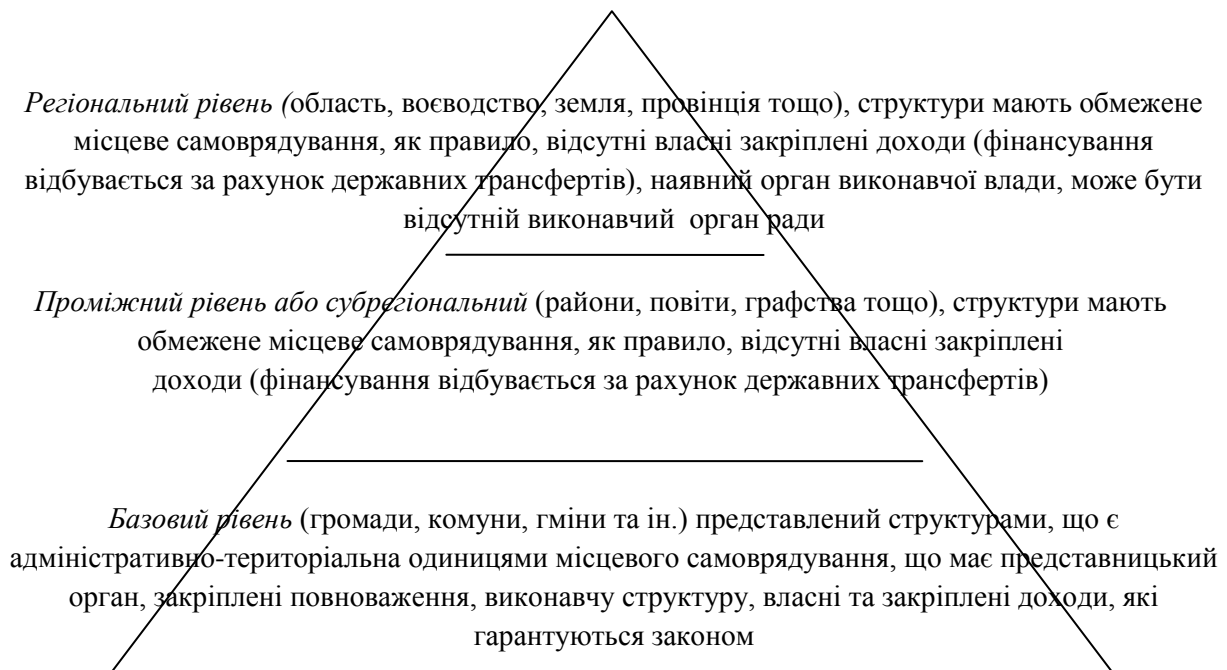
Підставами щодо активізації розвитку системи публічного управління є наявні процеси децентралізації, які знайшли своє відображення у Законах України «Про засади державної регіональної політики» (визнано пріоритетність стимулювання місцевих ініціатив та конкурентоспроможності регіонів), «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (регулює порядок об'єднання), «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин», «Про внесення змін до податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» (визначено підстави підвищення доходності, бюджетної автономії та введення нових трансфертів до місцевих бюджетів), Законопроекті «Про внесення змін до Конституції України» щодо наглядових та координуючих функцій Представників

Президента, «Про місцеве самоврядування» (щодо перерозподілу повноважень між органами державної виконавчої влади і органам місцевого самоврядування за принципом субсидіарності), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства» (спрощення дозвільних і погоджувальних процедур), «Про муніципальну поліцію», «Про місцевий референдум» (щодо проведення референдумів з питань місцевого значення) тощо. Наявні асиметрії та диспропорції розвитку сільських територій як самостійних адміністративно-територіальних одиниць можливо подолати через активність місцевих громад [2, с. 78]. Затверджена постановою Уряду від 8 квітня 2015 р. Методика формування спроможних громад фактичними центрами розвитку визначає адміністративно-територіальні одиниці, що нерозривно пов'язані з іншими поселеннями, в радіусі 20–25 км і на віддалі понад 20 км від обласного центру й спроможні створити умови щодо забезпечення інституційної, організаційної й фінансової самоврядності громад та збалансованої політики управління [3]. Успішна реалізація програми саморозвитку пов'язано зі зниженням їх залежності від центрального бюджету, забезпеченням достатнього рівня соціальних видатків, посиленням фінансової спроможності місцевих бюджетів, в тому числі за рахунок формування стабільних джерел доходів та забезпечення повноважень.

Підтримуємо думку А. Ткачука щодо відсутності достатнього забезпечення непрофільних видатків об'єднаних територіальних громад (як то є утримання низки об'єктів соціальної сфери, житлово-комунального господарства, охорони навколишнього середовища, місцевої міліції тощо), наявних суперечностей щодо фінансування бюджетних установ та розпоряджання землями (у населених

пунктах – органами місцевого самоврядування, за межами населених пунктів – місцевими державним адміністраціями), що знизили інвестиційну привабливість територій внаслідок нейтралізації ресурсу для розвитку [4, с. 82]. Виходом з наявної ситуації є поширення практики публічного управління через діяльність громадських організацій, зареєстрованих на територіях громад. Пошук альтернативи демократичним підходам в управлінні суспільством, з метою забезпечення його розвитку, став причиною появи альтернативних поселень як моделі майбутньої світової спільноти. Наразі формування органів влади відбувається через різні механізми: як то є прямі та непрямі вибори, призначення тощо. Основним ідеологічним підґрунтям для активізації суспільно-економічних процесів в регіонах є наближення послуг, в тому числі публічної влади, до людини, в тому числі за рахунок передачі повноважень первинним рівням самоврядування разом з правом розпоряджатися місцевими ресурсами, що прямо відповідає номенклатурі територіальних одиниць NUTS (рис. 2).

Одним з можливих підходів до розширення спектру послуг та їх здешевлення є різні форми комунальних об'єднань (спілки, союзи, синдикати тощо), які дають змогу діяти набагато ефективніше, зокрема з позиції соціальної орієнтованості держави (здійснення відповідних виплат). Позитивним прикладом в цьому ключі вбачаємо інтеграційний підхід Словаччини, яка ілюструє поєднання цілісного підходу до розвитку країни та механізмів децентралізації, що мають місце. Підхід враховує як моделі міжрегіонального співробітництва та кооперації, зокрема у інформаційному просторі та соціокультурному розвитку, так і регіональне управління, в основі якої громада. Механізмами реалізації завдань розвитку обрано креативну індустрію та становлення міжрегіональних економічних кластерів.

Рис. 2. Рівні адміністративно-територіального управління та їх повноваження
Джерело: сформовано на основі [2, 4].

В Україні початкові кроки у становленні такого підходу реалізує Асоціація об'єднаних територіальних громад Прикарпаття, спрямовані на консолідацію зусиль та ресурсів адміністративно-територіальних утворень, з метою саморозвитку регіону. Як пріоритетний відповідно до другого стовпа Спільної аграрної політики ЄС (The Common Agricultural Policy – CAP) є основою розвитку сільських місцевості поряд з диверсифікацією діяльності, охороною навколишнього середовища та конкурентоспроможністю [5, с. 99], які планується реалізовувати через соціальне залучення, знання та інновації [6, с. 5]. Водночас, розвиток громади починається з територіальної та локальної ідентичності – основи свідомого сприйняття мешканцями себе як спільноти, об'єднаної територією проживання, цінностями та способом життя [7, с. 36]. Паралельним є процес становлення спроможної громади як такої, що самостійно забезпечує всі види публічних послуг відповідно до потреб спільноти, що живе на її території, в тому числі освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту та житлово-комунального господарства, що належать до компетенції органів місцевого самоврядування.

Відповідно до статті 5 Конституції України визнано, що саме народ України володіє

повноваженнями влади, які він може реалізовувати безпосередньо та через органи місцевого самоврядування. Децентралізація управління, що наразі проводиться в країні, покликана посилити роль як місцевих органів влади, так і розширити діяльність у сфері управління територіальних громад через активізацію діяльності соціальних груп та громадських організацій у межах практики публічного управління, з метою більш повного задоволення потреб мешканців. Це дозволяє скоротити час підготовки та надання послуги, реалізовувати рішення разом з особами, які зацікавлені в його результатах (отримують кінцеву вигоду), спростити систему підготовки і прийняття управлінського рішення та зменшити бюрократизм, здійснювати всі процеси прозоро й відкрито, підвищувати відчуття відповідальності за прийняті та реалізовані рішення, забезпечити гнучкість процесу управління. Прикладом реалізації такого підходу у Польщі, де до кола самоврядних об'єктів включено всі форми об'єднання жителів території, що діють в якості суб'єктів та надають публічні послуги [8, с. 131]. Досвід Іспанії, записаний в конституції країни, ілюструє практику місцевих автономій, коли враховано інтереси етнічних груп та досвід муніципалітетів. Аналогічною є ситуація в Італії, в якій силами комун реалізується модель

автономії, та Франції, де ставка зроблена на економічне піднесення. В цілому регулювання системи публічної влади в країнах Європи передбачене їх конституційним ладом, Європейською хартією місцевого самоврядування (1985 р.), Європейською рамковою конвенцією про транскордонне співробітництво (1981 р.), Європейською хартією регіональних мов або мов меншин (1992 р.), Європейською конвенцією про участь іноземців у громадянському житті на місцевому рівні (1992 р.), Європейською хартією міст (1992 р.), Європейською хартією участі молоді в муніципальному та регіональному житті (1992 р.), Рамковою конвенцією про захист прав національних меншин (1995 р.), які ратифіковані Україною. Основи адміністративно-територіального устрою країн Європи та США, закладені ще починаючи з епохи раннього феодалізму (Велика Британія) та подальші періоди базовою одиницею вбачають місцеві громади (громади, муніципалітети, округи, комуни, гміни тощо), [9].

Відповідно до Закону України «Про адміністративно-територіальний устрій» адміністративно-територіальні одиниці є нерозривними за територією, спроможною до надання повного спектру необхідних публічних послуг, що забезпечені відповідною інфраструктурою, стійкі щодо демографічних та економічних викликів. Держава як монополіст публічної влади, зокрема, у питаннях зовнішньої політики, одночасно є лише одним з носіїв функцій публічного управління, які інтегровано реалізують публічне адміністрування найбільш ефективно на кожному рівні відповідно до принципу субсидіарності. Виходячи з тенденцій, що відбуваються в суспільстві, в держструктурах, в Просторі, коли буде прийнятий Закон «Про родові садиби і родові поселення» певна частина суспільства зробить свій вільний вибір на користь реалізації цієї ідеї. Цей процес є показовим з позиції Кабінету Міністрів України (проект Концепції державної програми «Родова садиба» підтримана у 2009 р. і 2014 р. і направлена дорученнями щодо вивчення 10 міністерствам, відомствам і Національній академії аграрних наук України), [10].

Основою (фундаментом) розвитку Людини, його світогляду є спілкування з Землею, Природою, що сприяє зміцненню любові до

які відбуваються в сім'ї, суспільстві, на Землі [11]. Самодостатні, організовані, економічно сильні територіальні громади будуть слугувати запорукою міцної економічно незалежної держави [12]. Водночас, фахівцями Міністерства аграрної політики та продовольства України, Національної академії аграрних наук проведено оцінку ефективності інвестування в розвиток сільських територій через механізм реалізації ідеї «Родова садиба» встановлено безповоротний характер вкладень фізичних осіб внаслідок наявної перспективи передачі цілісного земельно-майнового комплексу своїм нащадкам. Реалізація ідеї розвитку сільських територій на принципах родової садиби дозволяє вирішити проблему деградації ґрунтів, а населення за бажанням отримує можливість вирішення життєві та творчі питання свого розвитку, в тому числі забезпечення чистою продукцією в гармонії з природою. Одним з альтернативних напрямів розвитку сільських територій через використання механізмів родової садиби є використання потужностей колишніх цукрових заводів, інфраструктура яких (будівлі, споруди, дороги, майданчики тощо) в основному збереглися. Прототипом співпраці територіальних громад на теренах Житомирської області діє представницький громадський орган родових поселень – Круг поселень. На його зібраннях розглядаються питання більш ефективного облаштування родових садиб, організації життєдіяльності родових поселень, удосконалення управління розвитком сільських територій. Пропозиції Круга поселень вносяться на розгляд місцевого самоуправління, найбільш ефективні – реалізуються на території області, що забезпечує досягнення цілей державного управління засобами залучення органів місцевого самоврядування до розвитку територій і повною мірою реалізує механізм соціально-економічного розвитку та всіх сфер суспільного життя адміністративно-територіальних утворень в інтересах спільноти, що на них проживає.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Враховуючи різноплановий характер освітньої, практичної та виробничої підготовки жителів сільських поселень, необхідно налаштовувати територіальні громади на досягнення соціально-економічних завдань через

процесу на ноосферних принципах для усіх верств населення з врахуванням вікового і освітнього цензу; проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи по всіх напрямках розвитку Громади; організація багатофункціонального використання сільських територій з урахуванням конкретних географічних, демографічних, кваліфікаційних, фінансових та інших умов; застосування на території населених пунктів безвідходної життєдіяльності; використання принципів органічного землеробства; застосування останніх досягнень науки і техніки, які допомагають вирішувати екологічні, енергетичні і соціальні питання життєдіяльності населення; адміністрування через використання механізму публічного управління й активну участь громадських організацій, зареєстрованих на території. Практична реалізація вказаних підходів знайшла своє втілення у функціонуванні родових садиб та родових поселень, позитивний досвід яких доцільно поширити теренами України.

References

1. Prysiazniuk, O., Plotnikova, M., Buluy, O. (2018) Cluster approach in administration of rural areas. *Management Theory And Studies For Rural Business And Infrastructure Development*, 40 (2), 118–127.
2. Ganushhak, Yu. (2003) Reforma terytorialnoyi organizatsiyi vlady [Energy of progress. Essays on physical savings]. Kiev : Sofia-A [in Ukrainian].
3. Uriad zatverdyl Metodyku formuvannya spromozhnykh terytorialnykh hromad. Detsentralizatsiia [The government has approved the Methodology for the formation of capable territorial communities. Decentralization]. Retrieved from <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/243> [in Ukrainian].
4. Tkachuk, A. F. (2012). Mistsevyi ta rehionalnyi rozvytok. Uchast hromadian u mistsevomu rozvytku. Praktychnyi posibnyk dlia praktychnykh liudei [Local & regional development. Participation of citizens in local development. A practical guide for practical people]. Kyiv : ICS "Legal status" [in Ukrainian].
5. Popova, O. L. (2009). Stalyi rozvytok ahrosfery Ukrainy: polityka i mekhanizmy [Sustainable development of agricultural sphere of

Ukraine: policy and mechanisms]. Kyiv: Institute of Economics and forecasting [in Ukrainian].

6. Yevropa-2020: YeS rozroblyaye novu ekonomichnu strategiyu [Europe 2020: the EU is developing a new economic strategy]. *EuroBulletin*, 2010, 3, 4–6 [in Ukrainian].

7. Tkachuk, A. F. (2016). Detsentralizatsiia dlia vsikh: vid zahalnoi informatsii do konkretnykh porad [Decentralization for all: from General information to specific advice]. Kyiv : IKTs «Lehalnyi status» [in Ukrainian].

8. Panejko, J. (1934) Ustroj samorzadu terytorialnego w Polce. Wilno : WilnoPress [in Polish].

9. Borislav, A. M., Zaveruha, I. B., Skolik, A. M., Kurinnyi, O. V., Shkolyk, A. M. & Nikol, T. (2012). Detsentralizatsiia publichnoi vlady: dosvid yevropeiskykh krain ta perspektyvy [Decentralization of public power: European experience and prospects of Ukraine]. Kyiv : E. M. Moskalenko [in Ukrainian].

10. Grabar, I. H. (2012). Mikrorezonansni tekhnolohii ta sekrety dovolittia (Zhyty do 140 – dostupno kozhnomu!) [Scranton technologies and the secrets of longevity (Living to 140 is available to everyone!)]. Zhytomyr : Yevenok O. O. [in Ukrainian].

11. Vernadskyi, V. I. (2004). Biosfera ta noosfera [The biosphere and the noosphere]. Moscow : Airys-pres [in Russian].

12. Blavatskaja, E. (1988). Tajnaja Doktrina. Kosmogenezis [Secret Doctrine. Cosmogenezis]. Moscow : Bigbak [in Russian].

PUBLIC ADMINISTRATION IN THE PROCESS OF DECENTRALIZATION

E. Khodakovsky, V. Yakobchuk, M. Plotnikova

*e-mail: znau_dilovod@i.ua,
valentya.iakobchuk@gmail.com,
mfplotnikova@gmail.com*

Zhytomyr national agroecological university
Staryi blvd, 7, Zhytomyr, 10008, Ukraine

The study illustrates the approaches to practical implementation of mechanisms of public administration in the context of globalization and decentralization of powers to ensure the principles of long-term development of society. It is established that the asymmetries and imbalances in the development of rural territories is a consequence of the lack of a systematic approach in the management, insufficient infrastructure facilities, low level of activities of residents with respect to

changes in the situation and ensure the accountability of persons residing in the territory for the consequences of their actions. Identified mechanisms to ensure the sustainability of social systems on the basis of formation of socio-economic interest of participants of public relations, securing public-private partnerships and the formation of ideological and information work that creates a framework of national food and economic security in the long term for the simultaneous restoration and enhancement of the natural resource potential of the area. The study proves that the activation of the role of the local population as the main driving force of development of the territory through the mechanism of self-employment and self-development is a tool for ensuring food and economic security, improving the efficiency of public administration by strengthening of responsibility of participants for the formation of the society on a whole new conscious level. The tightening of access of the population to management decisions regarding the territory of residence including at the expense of public discussion of the actions and ensure transparent operation of administrative structures.

Keywords: rural areas, public administration, infrastructure provision, food security, sustainable development.

ПУБЛИЧНОЕ УПРАВЛЕНИЕ В ПРОЦЕССЕ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ

Е. И. Ходаковский, В. П. Якобчук,

М. Ф. Плотникова

e-mail: znau_dilovod@i.ua,

valentyna.iakobchuk@gmail.com,

mjplotnikova@gmail.com

Житомирский национальный
агроэкологический университет

бульвар Старый, 7, г. Житомир, 10002, Украина

Проиллюстрированы подходы к практической реализации механизмов публичного администрирования в условиях глобализации и децентрализации властных полномочий с целью обеспечения принципов долгосрочного развития общества.

Установлено, что асимметрии и диспропорции развития сельских территорий является следствием отсутствия системного подхода в управлении, недостаточного уровня инфраструктурного обеспечения, низкого уровня активности жителей относительно изменения ситуации и обеспечения ответственности лиц, проживающих на территории, за последствия своих действий. Выявлены механизмы обеспечения устойчивости социальных систем на основе формирования социально-экономического интереса участников общественных отношений, обеспечения государственно-частного партнерства и становления идейно-информационной работы, что создает основы национальной продовольственной и экономической безопасности в долгосрочной перспективе при одновременном восстановлении и приумножении природно-ресурсного потенциала местности. Доказано, что активизация роли местного населения как основной движущей силы развития территории через механизм самозанятости и саморазвития является инструментом обеспечения продовольственной и экономической безопасности, повышения эффективности государственного управления за счет усиления ответственности участников на процессы становления общества на качественно новом сознательном уровне, ужесточения доступа населения к принятию управленческих решений относительно территории проживания, в том числе за счет публичного обсуждения действий и обеспечения прозрачной работы управленческих структур.

Ключевые слова: сельские территории, публичное управление, инфраструктурное обеспечение, продовольственная безопасность, устойчивое развитие.